

Motion till riksdagen

1986/87:Ju132

Ingbritt Irhammar och Elving Andersson (c)
Ändring i vapenlagen (1973:1176) (prop.
1986/87:154)

Inledning

I propositionen föreslås att vapenlagen skall utformas så att innehav, införsel och handel med vissa föremål, som kan användas som vapen i samband med brott, skall fordra tillstånd från polismyndighet.

Vi anser att propositionens förslag i huvudsak är så avvägt att det bör ligga till grund för riksdagens beslut.

Av den allmänna motiveringen framgår att vissa generella undantag från kravet på tillstånd vid innehav skall kunna medges av regeringen. Som exempel på situationer då tillstånd inte krävs nämns främst användningen av start- och signalvapen vid idrottstävlingar m. m.

I remissvar från idrottsrörelsen framgår att ett stort antal idrottsföreningar innehar främst startvapen – men också i vissa fall signalvapen. Det förekommer även att kommuner innehar sådan utrustning som antingen används direkt i den kommunala fritidsverksamheten eller lånas ut till idrottsrörelsen. Vi utgår från att undantaget från kravet på tillstånd att inneha signal- och startvapen också avses omfatta sådana kommunala innehav. Detta bör ges regeringen till känna.

Anmälan av innehav av start- och/eller signalvapen

Av propositionen framgår att regleringen om kravet på tillstånd avseende signal- och startvapen utformats så att lagstiftningen inte får en retroaktiv verkan. En sådan ordning ansluter också till de övergripande principer om rättstrygghet m. m. som riksdagen i sitt lagstiftningsarbete skall eftersträva.

Dess värre kommer den föreslagna ordningen att innebära att ett stort antal anordningar, vilka enkelt kan omändras till funktionsdugliga vapen, även i framtiden kommer att cirkulera i samhället.

Av remissvaren och propositionen framgår att en lagändring som innebär krav om tillståndsprövning, även för de start- och signalvapen som nu finns, skulle medföra ett avsevärt merarbete för tillståndsmyndigheten. Vi delar denna uppfattning. Samtidigt är det angeläget att pröva alla möjligheter att på ett smidigt och obyråkratiskt sätt finna en metod som kan användas för att kartlägga nuvarande förekomst av sådana innehav.

Enligt vår mening bör därför justitieutskottet i sin prövning av proposition 154 överväga möjligheterna att införa en anmälningsplikt för inne-

hav av start- och signalvapen. En sådan anmälan kan utgöra underlag för en enklare registrering av de vapen som nu finns i landet. De som anmäler innehav bör också automatiskt anses ha fått tillstånd för innehav.

En sådan anmälmöjlighet som vi skisserat bör dock tidsbegränsas förslagsvis så som propositionen föreslår när det gäller avveckling av nuvarande vapeninnehav inom detaljledet, dvs. längst till den 30 juni 1988.

Utlåning av vapen

I 22 § vapenlagen regleras formerna för utlåning av vapen. Av tredje stycket punkt d framgår att utlåning som avser startvapen för användning vid idrottstävling m. m. ska vara tillåtet.

Inom båtspporten används ofta signalvapen som startvapen vid tävlingar. Signalvapen används i dessa sammanhang också för att uppmärksamma de tävlande på avbrott i tävlingen eller på faror m. m. Vi utgår från att syftet med det föreslagna tillägget är att möjliggöra utlåning av de signal- och startvapen som idrottsrörelsen normalt har behov av att använda i sin verksamhet.

Vapenlagen 22 § tredje stycket punkt d bör därför få följande lydelse: "utlåningen avser start- eller signalvapen för användning vid idrottstävling eller idrottsträning."

Bemyndigande för regeringen att utfärda föreskrifter att vapenlagens bestämmelser skall tillämpas i fråga om vissa farliga föremål

Till propositionens förslag om ändringar i vapenlagen har fogats en begäran att riksdagen bemyndigar regeringen att utfärda föreskrifter med innebörden att vapenlagens bestämmelser även skall omfatta andra farliga föremål. Skälen för regeringens begäran är dels att ett stort antal föremål används i brottslig verksamhet som hot eller påtryckning, dels också att nya föremål ibland kommer in på den svenska marknaden, vilka inte kan betecknas som vapen i vapenlagens mening men ändå kan användas så att människor skadas. Exempel på sådana föremål är s. k. kastpinnar eller el-pistoler.

Av den allmänna motiveringen på s. 15 framgår dock att ett bemyndigande inte avses omfatta endast vapen utan också föremål som oavsett användningsområde inte kan betraktas som vapen i konventionell mening. Handbojor och s. k. chocklampor nämns som exempel på farliga föremål. Det är riktigt att sådana föremål använts i brottslig verksamhet. Dess värre är det inte möjligt att förbjuda alla föremål som kan vara farliga och användas i brottsammanhang. En vanlig kamerablixt som används fel kan vara ett farligt föremål liksom för övrigt varje anordning som innebär att människors rörelseförmåga väsentligt inskränks eller omöjliggörs.

Enligt vår uppfattning är det angeläget att vapenlagens bestämmelser reserveras för de föremål som är eller, efter omändring, kan användas som vapen. Riksdagen bör därför besluta att avgränsa bemyndigandet så att det

klart framgår att vapenlagens bestämmelser skall kunna tillämpas för sådana farliga föremål som kan användas som vapen.

Mot. 1986/87
Ju132

När det gäller restriktioner av användningen av andra föremål som används i brottslig verksamhet som kan medföra fara för ett brottsoffer bör riksdagen besluta att av regeringen begära förslag till särskild reglering. Ett sådant förslag kan med fördel presenteras riksdagen i anslutning till den aviserade förnyade översynen av vapenlagen.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om undantag för krav på tillstånd i vissa fall,
2. att riksdagen beslutar, med ändring av propositionens förslag i denna del, att lydelsen av vapenlagen 22 § tredje stycket punkt d skall vara: "utlåningen avser start- eller signalvapen för användning vid idrottstävling eller idrottsträning.",
3. att riksdagen beslutar, med avslag på propositionen i denna del, att bemyndiga regeringen att föreskriva att vapenlagens bestämmelser skall tillämpas i fråga om sådana farliga föremål som kan användas som vapen,
4. att riksdagen beslutar att av regeringen begära förslag till reglering av användning av sådana farliga föremål som kan användas i brottslig verksamhet så som i motionen anförts.

Stockholm den 21 maj 1987

Ingbritt Irhammar (c)

Elving Andersson (c)